

فناوری مالی و آینده بانکداری

نصراله تختائی^۱

ناهید حاتمی^{۲*}

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۶/۱۷ تاریخ چاپ: ۱۴۰۲/۰۸/۱۵

چکیده

تحلیل گران معتقدند که انقلابی دیجیتال در صنعت خدمات مالی و بانکی در حال وقوع است. اگرچه انقلاب دیجیتال در همه صنایع وجود دارد ولی تغییرات آن در صنعت بانکداری بسیار شدید و گسترده است. تغییراتی که گوشه ای از تاثیر آن را می توان در رشد فزاینده و سریع پدیده ای نوظهور به نام فناوری های مالی مشاهده کرد. فناوری های مالی به عنوان بازیگران جدید این صنعت، به روش های سنتی و قدیمی پایبند نیستند و برای بدست آوردن سهم قابل توجهی از بازار تلاش بسیار می کنند. اگرچه در نگاه نخست، این بازیگران جدید صنعت رقیبی خطرناک برای بانک ها هستند که میخواهند نقش بانک ها را کم رنگ تر سازند، اما با نگاهی عمیق تر درمی یابیم که این تازه واردان می توانند با کمک به بانک ها زمینه را برای ارائه خدماتی آسان تر، سریع تر و ارزانتر فراهم آورند. در واقع اینکه بانک ها به عنوان نقش آفرینان سنتی این صنعت چگونه با این تازه واردان برخورد کنند مشخص می کند که چه کسی برنده واقعی است. بانک ها می توانند روش های تعامل مختلفی را با این پدیده نوظهور در پیش گیرند مانند سرمایه گذاری، مشارکت و غیره. این پژوهش یک کار اسنادی و کتابخانه ایی می باشد که نگارندگان در آن به دنبال بررسی فناوری های مالی و آینده بانکداری می باشند. در تهیه و تنظیم این نوشتار از منابع علمی دقیق و معتبر از جمله پایگاه هایی داده ایی داخلی استفاده شده است.

واژگان کلیدی

فناوری، بانکداری، مالی، آینده

^۱ استادیار، گروه حسابداری، حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد دزفول، دزفول، ایران. (Takhtaei.2006@gmail.com)

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه مدیریت، فناوری اطلاعات، دانشگاه آزاد اسلامی واحد دزفول، دزفول، ایران. (* نویسنده مسئول:

(nanahatami99@gmail.com)

۱. مقدمه

بانک‌ها در آینده چندین تجلی متفاوت خواهند داشت. این مقاله، نظریه‌ای را برای توضیح تأثیر فناوری مالی و اینترنت بر ماهیت بانکداری بسط می‌دهد. یک چارچوب تحلیلی برای تحقیقات آکادمیک ارائه می‌کند و روندهایی که تحقیقات علمی را در این پویایی شکل می‌دهند، برجسته می‌کند. برای انجام این کار، ماهیت واسطه‌گری مالی و معاملات را دوباره بررسی می‌کند. این مقاله توضیح می‌دهد که چگونه بانکداری دیجیتال از نظر ساختاری و همچنین فیزیکی متفاوت از بانک‌هایی است که تا به امروز در مقالات شرح داده شده است. این امر با بسط تئوری بانکداری ارائه شده توسط کلاین (۱۹۷۱) انجام می‌شود. این مقاله همچنین چند استراتژی را برای بانک‌های در قدرت و رقیب آنها ارائه می‌کند و اینکه چگونه بانکداری به عنوان یک سرویس و سیستم پرداخت درون رسانه‌های اجتماعی، چشم‌انداز رقابتی را تغییر می‌دهد

[۸]

صنعت بانکداری از زمانی که بانک مونته دی پاسچی دی سینا درهای خود را در سال ۱۴۷۲ گشود، در حال تکامل بوده است. مدل کسب و کار سرمایه‌ای آن در گذر زمان بسیار تناسب‌پذیر بوده است اما امروزه با چالش‌های جدیدی روبرو شده است. اولاً، نسبت ارزش دفتری به سرمایه، همانطور که توسط برگر و همکارانش (۱۹۹۵) مستند شده است، از سال ۱۸۴۰ به طور مداوم در حال کاهش بوده است. این روند با افزایش رقابت ادامه دارد. در دهه اخیر، صنعت کاهش سودآوری را که با بازده حقوق صاحبان سهام سنجیده می‌شود را تجربه کرده است. این امر تا حدی نتیجه کاهش درآمد حاصل از وام و کارمزد و همچنین تا حدودی به دلیل حاشیه سود خالص (مرتبط با فعالیت سنتی وام‌دهی) است. این روند پس از بحران مالی ۲۰۰۸ شتاب گرفت. به طور همزمان فناوری، بانک‌ها را رقابتی‌تر کرده است. پیشرفت در فناوری دیجیتال، در حال تغییر ماهیت بانکداری را تغییر است. بانک‌ها اکنون خدمات خود را از طریق فناوری تلفن همراه توزیع می‌کنند. پایین بودن نرخ بهره برای یک مدت طولانی نیز در حال اثرگذاری است. بسیاری از بانک‌ها برای حفظ سوددهی خود، بر خدمات کارمزدی تأکید فزاینده‌ای دارند [۷].

همانطور که فاما (۱۹۸۰) توضیح می‌دهد، بانک یک واسطه است. با این حال، اینترنت در حال تغییر شیوه‌ای است که ارائه‌دهندگان خدمات بانکداری نقش خود را ایفا می‌کنند. این مسئله در حال تغییر ماهیت بانکداری به صورت بنیادین است. در اثر این تغییر، ماهیت خدمات بانکی و نحوه ارائه‌ی آن به مشتری نیز در حال تغییر است. در نتیجه، به منظور رقابت در چشم‌انداز دیجیتالی در حال تغییر، بانک‌ها باید خود را تطبیق دهند. بانک‌های آینده، اعم از تصدی‌گران و رقبایشان، باید به انتقال نقدینگی، داده‌ها، اعتماد، رقابت و دیجیتالی‌سازی خدمات مالی بپردازند. در مقابل این پس‌زمینه، بانک‌های تصدی‌گر روی باز تولید خود متمرکز شده‌اند. با این حال، بانک‌های رقیب با یک بوم خالی شروع می‌کنند. پرسش‌های پژوهشی که این پویایی‌ها ایجاد می‌کنند باید در چارچوب نظریه بانکداری بررسی شوند، از این رو نیاز به تجدید نظر در چارچوب تحلیلی جاری است.

بانک‌ها وظایف پرداخت و انتقال را برای یک اقتصاد انجام می‌دهند. در حال حاضر اینترنت می‌تواند این عملکردها را تسهیل و حتی انجام دهد. این موضوع، در حال تغییر نحوه‌ی ثبت تراکنش‌ها در دفاتر ثبت است و ارزش‌های دیجیتال عمومی و خصوصی را نیز تسهیل می‌کند. در گذشته، بانک‌ها در دنیایی از عدم تقارن اطلاعاتی بین خود و وام‌گیرندگان (مشتریان) خود فعالیت می‌کردند، اما این وضعیت، در حال تغییر است. این تفاوت به یک بانک، به دلیل دانشی که در

مورد مشتریانش داشت، برتری بیشتری نسبت به بانکی دیگر می‌داد. تحول دیجیتال که فناوری مالی به ارمغان می‌آورد، این مزیت را کاهش می‌دهد، زیرا این اطلاعات می‌تواند به صورت دیجیتالی تجزیه و تحلیل شوند. به نظر بنده چون که روز به روز افق‌های جدیدی از فناوری‌های اطلاعاتی کشف می‌گردد این فناوری‌ها در آینده باعث شکل‌گیری یک نظام جدید بانکداری (بصورت کاملاً الکترونیکی و مجازی) خواهد شد.

۲. تعریف فناوری اطلاعات

فناوری اطلاعات شامل همه‌ی ابزارها و روش‌هایی است که اطلاعات را دریافت، ذخیره، پردازش و مبادله می‌کنند و مورد استفاده قرار می‌دهند. [۱]

۳. آینده بانکداری

نیروهای پیشران دارای عدم قطعیت برخلاف پیش‌نگری که در سده‌های گذشته در برنامه‌ریزی‌ها استفاده می‌شد، در آینده پژوهی فرض می‌شود که آینده‌های بدیل متعددی می‌تواند تحقق یابد به همین دلیل آینده به طور کامل از پیش تعیین شده نیست، از همین رو، آینده باز بدون مرز و تکاملی است [۴]. در نتیجه ذاتاً دارای عدم قطعیت است؛ به عبارت دیگر آن دسته از نیروهای پیشران که تحقق یا عدم تحققشان وابسته به سایر عوامل دیگر باشد و نتوان از پیش در خصوص تحقق یا عدم تحقق آنها با اطمینان بالایی سخن گفت عدم قطعیت هستند. نمونه عدم قطعیت عبارت است از افکار عمومی و سلیقه خرید مردم در قبال محصولات اصلاح شده ژنتیکی (همان). عدم قطعیت‌ها به وضعیتهایی از آینده اشاره دارند که دو یا چند بدیل مختلف پیشروی موضوع مورد بحث قرار دارد و امکان تحقق هر یک از بدیل‌ها را می‌توان با احتمال کمابیش بالا و برابر برآورد کرد. به این ترتیب هریک از بدیل‌ها ممکن است محقق شود یا نشود و درباره آن موضوع نمیتوان اظهار نظر دقیق و معینی کرد به این ترتیب عدم قطعیت‌های آینده، دوگانه‌ها یا چندگانه‌هایی است که در مورد پیشران‌ها و عوامل کلیدی یک موضوع بیان می‌شود و هریک از وضعیت‌های پیش روی آن پیشران یا عامل کلیدی میتواند آینده آن موضوع را تحت تأثیر قرار دهد. در ترسیم چشم‌انداز و سناریوها، سه سطح آینده‌های ممکن، آینده‌های باورکردنی و آینده‌های محتمل ارزیابی می‌شود [۵].

۴. آینده‌های ممکن

شامل تمام وضعیت‌های ممکن است که می‌تواند در آینده محقق شود. این طیف از آینده‌ها، مجموعه‌ای تصاویری هستند که انسان برای آینده‌اش در نظر دارد و به طور عمده تخیلی و حاصل تصویر برداری ذهن بشر است. این آینده‌ها، فراتر از دانش و علم بشر امروزی است.

۵. آینده‌های باورکردنی

شامل مواردی است که براساس دانش فعلی بشر، امکان ظهور آنها در آینده وجود دارد و برخلاف آینده‌های ممکن که متناقض با اصول و دانش فعلی بشر هستند این آیند‌ها منطبق بر این اصول هستند آینده‌های باورکردنی زیر مجموعه‌ای از آیندهای ممکن هستند.

۶. آینده‌های محتمل

به آینده‌هایی اشاره دارد که احتمالاً تحقق می‌یابند. این آینده‌ها زیر مجموعه‌هایی از آینده‌های باورکردنی هستند در سناریونویسی برای آینده ترکیبی، از آینده‌های ممکن محتمل و باورکردنی به منزله آینده مطلوب ترسیم می‌شود و برای رسیدن به آن آینده، سناریوهای مختلفی از جمله سناریوهای متناقض، متناسب، متفاوت و متشابه تدوین میشود. البته مسلم

است که هدف در بحث آینده پژوهی محتمل تر ساختن آینده های مرجح یا مطلوب است؛ از این رو باید از آنچه می‌خواهیم بیافرینیم تصویر شفافی داشته باشیم به ویژه از ارزش هایی که می‌خواهیم در جوامع آینده حاکم باشد [۶]

۷. رابطه فناوری مالی و آینده بانکداری

توسعه فناوری‌ها را می‌توان به‌عنوان موتوری برای دگرگونی‌های بزرگ در سطوح کلان اقتصادی دانست. بخش مهم و کلیدی در توسعه بازارهای مالی، معرفی فناوری‌های مالی جدید است که با ایجاد نوآوری و اضافه شدن چاشنی خلاقیت در سبک‌های مدیریت مالی و استفاده از زیرساخت‌های دیجیتال پدید می‌آیند. کسب و کارهای فین‌تک در حال تغییر نحوه عملکرد بازار مالی سنتی هستند؛ جایی که سریع‌ترین رشد را در تقاطع خدمات مالی و فناوری‌های نوآورانه دارد. در این بخش، استارت‌آپ‌های فناوری و فعالان بازار جدید با رویکردهای نوآورانه برای محصولات و خدمات، پیش‌شرط‌های جدیدی برای توسعه بهتر و مفیدتر صنعت فین‌تک ارائه می‌دهند [۱]

کارشناسان معتقدند بانک‌ها، استارت‌آپ‌های فین‌تک را تهدیدی بزرگ برای مدل‌های تجاری شرکت‌ها و موسسات مالی می‌دانند. در همین خصوص نظر ۶۰۰ نماینده از بخش بانکی و موسسات مالی پرسیده شده که نتایج زیر به‌دست آمده است:

۸۱ درصد از پاسخ‌دهندگان معتقدند کیفیت خدمات ارائه شده از اعتماد مشتری به یک برند در رقابت برای جذب و حفظ کاربران پیشی می‌گیرد.

۷۹ درصد از شرکت‌کنندگان معتقدند که استارت‌آپ‌های فین‌تک جذاب‌ترین برند را دارند.

۵۹ درصد افراد فین‌تک‌ها را رقیب جهانی بانک‌ها می‌دانند که می‌تواند جایگزین مدل سنتی ارائه خدمات مالی شوند.

۴۶ درصد از پاسخ‌دهندگان فین‌تک‌ها را یک تهدید بزرگ می‌بینند؛ زیرا برای رقابت با آن‌ها باید مدل کسب و کارها را بهینه کرد.

۷۲ درصد از شرکت‌کنندگان در نظرسنجی اظهار داشتند، بانک‌ها از نظر سرعت ارائه خدمات، راحتی و سادگی از فین‌تک‌ها پایین‌تر هستند.

۳۰ درصد از پاسخ‌دهندگان معتقدند که فین‌تک‌ها، بانک‌ها را اداره خواهند کرد.

۳۱ درصد نیز معتقدند که فین‌تک‌ها به نفع موسسات مالی سنتی خواهند بود.

همانطور که می‌دانید فناوری‌های جدید در حال تغییر روش استفاده مردم از خدمات مالی و بانکداری هستند. امروزه روند افزایش تعداد رقبا در بازارهای بانکی به سرعت در حال تکامل است. در تمام این سال‌ها بانک‌ها همواره با رقابت شرکت‌های بزرگ تجاری و صنعتی مواجه بوده‌اند که بعضی از مجوزهای بانکی و خدمات مالی را در کنار فعالیت اصلی خود ارائه می‌کردن [۳]

اما آنچه اکنون اتفاق می‌افتد با دوره‌های تشدید رقابت بازارهای مالی در سال‌های گذشته در مقیاس سرعت و ماهیت جهانی متفاوت است. اکنون جایگاه نوآوری تغییر کرده، با سرعت بیشتری در حال پیشرفت بوده و به‌راحتی در سراسر جهان عرضه می‌شود. این اتفاق نه تنها مدل‌های کسب و کاری بانک‌ها، بلکه تمام اصول و چارچوب‌های خدمات مالی را نیز تغییر خواهد داد. مقیاس نوآوری‌ها بی‌سابقه است، آنها با سرعت بی‌سابقه‌ای معرفی می‌شوند و به راحتی در سراسر جهان پخش می‌شوند و مرزها را نادیده می‌گیرند. این نه تنها مدل‌های کسب و کار بانکی، بلکه اصول خدمات مالی را نیز تغییر می‌دهد.

۸. نتیجه گیری

بانک ها به عنوان مهمترین جزء صنعت خدمات مالی طی سالیان متمادی تنها بازیگران عرصه خدمات پولی و مالی بودند. نوآوری در این نظام بی رقیب به شدت مقرراتی ریسک گریز و محافظه کار به کندی و به تدریج صورت میگرفت؛ اما وقوع اتفاقاتی نظیر بحران مالی سال ۲۰۰۸ در آمریکا و اروپا و ورشکستگی و ادغام بانک ها از یک طرف و تغییرات نسلی و جمعیتی تغییر بزنس مدل کسب و کارها و تحولات فناورانه، موجب ظهور فزآینده تقاضاهای جدیدی شده بود که بانکهای سنتی قادر به پاسخ گویی به آنها نبودند و بدین ترتیب، زمینه برای ورود بازیگران نوآور و جدیدی به نام فین تک ها به عرصه خدمات مالی و بانکی فراهم شد (کوبلر، ۲۰۱۵). فین تک ها با تمرکز بر حوزه های مختلف بانکداری خرد از جمله حوزه های پرداخت، مدیریت دارایی، وام دهی و تأمین مالی جمعی، چشم انداز مالی متنوع تر و گسترده تری را وعده می دادند و موجب کاهش هزینه های عملیاتی، هدف گذاری بیشتر بر بازارهای خرد و ارائه خدمات شخصی شده ی بیشتر به مشتریان نسبت به بانکها و مؤسسات مالی سنتی می شدند.

۹. منابع و مآخذ

- [۱] سرهنگی، رحیم و صفری مقدم، امیر و عابدزاده، عابد و لطیفی، زهرا، ۱۳۹۵، رابطه فناوری مالی و بانک ها چگونگی و الزامات، ششمین همایش ملی بانکداری الکترونیک و نظام های پرداخت، تهران.
- [۲] رشیدارده، حبیب اله، خزایی، سعید و مقدم زنجانی، محمدولی. (۱۳۹۶). آینده پیش روی صنعت بانکداری ایران با رویکرد سناریوپردازی. مطالعات مدیریت راهبردی، ۸(۳۰)، ۶۵-۸۹.
- [۳] مرادی، شیوا، نادری، نادر، دل انگیزان، سهراب. (۱۴۰۰). آینده نگاری صنعت بانکداری ایران با تأکید بر نقش استارت آپ های فین تک در افق ۱۴۰۴. مطالعات مدیریت کسب و کار هوشمند.

[4] Bell, Wendell (1997). Foundations of Futures Studies: Human Science for a New Era; New Brunswick» New Jersey, USA: Transaction Publishers.

[5] Godet, Michel (1991). From anticipation to action. UNESCO publishing, Paris.

[6] Voros, J. (2003). A generic foresight process framework. Foresight, 5(3): 10-21

[7] Foundation for the Development of Tomorrow (Toseae Farda) (2005). Technology Foresight Techniques, Tehran: Futurist Group Publishing.

[8] KPMG. (2017). Banking on the future. The road map to becoming the banking partner of Gen Y professionals. <https://home.kpmg>

Approaches to assess the effectiveness of the tax administration in the field of digitalization

Nasrollah Takhtaei¹
Sedigheh Alizadeh Dasht Bozorg^{*2}

Abstract

The development of the digital economy and the information space has created new demands on the control of tax affairs and its evaluation methods. For this reason, in this article, we have evaluated the tax administration in the field of digitalization. This article shows the nature of risk-based approaches in carrying out control measures, highlights the key elements of the risk-based control and supervision model of tax authorities. Digitization, especially in the tax administration, can have a great impact on the process of taxpayers, which leads to financial transparency in all matters and ultimately leads to the filling of tax returns automatically.

Keywords

Taxation, tax affairs, digital, auditing.

1. Assistant Professor, Department of Accounting, Accounting, Islamic Azad University, Dezful Branch, Dezful, Iran. (Takhtaei.2006@gmail.com)

2. Master's student, Department of Management, Information Technology, Islamic Azad University, Dezful branch, Dezful, Iran. (* Responsible author: sedighehalizadehdasht@gmail.com)